

प्राज्ञी प्रज्ञा प्रजानन्त्यां प्राज्ञा तु प्रज्ञयान्विता । स्यादाभीरी महाशूद्री जातिपुंयोगयोः समे ॥ ५२२  
 पुंयुज्याचार्याचार्यानी मातुलानी तु मातुली । उपाध्यायान्युपाध्यायी क्षत्रियार्या च शूद्रापि ॥ ५२३  
 स्वत आचार्या शूद्रा च क्षत्रियाक्षत्रियाण्यपि । उपाध्याय्युपाध्याया स्यादर्यार्याण्यौ पुनः समे ॥ ५२४  
 दिधिषूस्तु पुनर्भूर्द्विरूढास्या दिधिषूः पतिः । स तु द्विजोऽप्रेदिधिषुर्यस्य स्यात्सैव गेहिनी ॥ ५२५  
 ज्येष्ठेऽनूढे परिवेत्तानुजो दारपरिग्रही । तस्य ज्येष्ठः परिवेत्तिर्जाया तु परिवेदिनी ॥ ५२६  
 वृषस्यन्ती कामुकी स्यादिच्छायुक्ता तु कामुका । कृतसापन्निकाध्यूढाधिविभ्राथ पतिव्रता ॥ ५२७  
 एकपत्नी सुचरित्रा साध्वी सत्यसतीत्वरी । पुंश्चली चर्षणी बन्धक्यविनीता च पांशुला ॥ ५२८  
 सैरिणी कुलटा याति या प्रियं साभिसारिका । वयस्यालिः सखी सध्रीच्यशिश्वी तु शिशुं विना ॥ ५२९  
 पतिवन्नी जीवत्यतिविश्वस्ता विधवा समे । निर्वीरा निष्पतिसुता जीवत्सोका तु जीवसूः ॥ ५३०  
 नश्यत्प्रसूतिका नन्दुः सश्मभ्रुर्वरमालिनी । कात्यायिनी त्वर्धवृद्धा काषायवसनाधवा ॥ ५३१  
 भ्रवणा भिक्षुकी मुण्डा पोटा तु स्त्रीनृलक्षणा । साधारणस्त्री गणिका वेश्या पण्यपणोद्गना ॥ ५३२  
 भुजिष्या लक्षिका रूपाजीवा वारवधूः पुनः । सा वारमुख्याथ चुन्दी कुट्टनी शंभली समाः ॥ ५३३  
 पोटा वोटा च चेटी च दासी च कुट्टहारिका । नैमा तु कोटवी वृद्धा पलिङ्गयथ रजस्वला ॥ ५३४  
 पुष्पवत्यधिरात्रेयी स्त्रीधर्मिणी मलिन्यवी । उदक्या ऋतुमती च पुष्पहीना तु निष्कला ॥ ५३५  
 राका तु सरजाः कन्या स्त्रीधर्मः पुंष्पमार्तवम् । रजस्तत्कालस्तु ऋतुः सुरतं मोहनं रतम् ॥ ५३६  
 संवेशनं संप्रयोगः संभोगश्च रहो रतिः । ग्राम्यधर्मो निधुवनं कामकेलिः पेशुक्रिया ॥ ५३७  
 व्यवायो मैथुनं स्त्रीपुंसोर्द्विद्वं मिथुनं च तत् । अन्तर्वन्नी गुर्विणी स्याद्र्धर्मवत्युदरिण्यपि ॥ ५३८  
 आपन्नसत्त्वा गुर्वी च श्रद्धालुर्दोहदान्विता । विजाता च प्रजाता च जातापत्या प्रसूतिका ॥ ५३९  
 गर्भस्तु गरभो भ्रूणो दोहदलक्षणं च सः । गर्भाशयो जरायूल्वे कललोल्वे पुनः समे ॥ ५४०  
 दोहदं दौर्हितं श्रद्धा लालसा सूतिमासितु । वैजननो विजननं प्रसवो नन्दनः पुनः ॥ ५४१  
 उद्ग्रहोऽङ्गात्मर्जः सूनुस्तनयो दारकः सुतः । पुत्रे दुहितरि स्त्रीले तोकापत्यप्रसूतयः ॥ ५४२  
 तुक्प्रजोभयोर्भ्रात्रीयो भ्रातृव्यो भ्रातुरात्मजे । स्वस्त्रीयो भागिनेयश्च जामेयः कुतपश्च सः ॥ ५४३  
 नप्ता पौत्रः पुत्रपुत्रो दौहित्रो दुहितुः सुतः । प्रतिनप्ता प्रपौत्रः स्यात्तत्पुत्रस्तु परम्परः ॥ ५४४  
 पैतृष्वसेयः स्यात्पैतृष्वस्त्रीयश्च पितृष्वसुः । मातृष्वस्त्रीयस्तुर्मातृष्वसुर्मातृष्वसेयवत् ॥ ५४५  
 विमातृजो वैमात्रेयो द्वैमातुरो द्विमातृजः । सत्यास्तु तनये सांमातुरवद्भ्राद्रमातुरः ॥ ५४६  
 सौभागिनेयकानीनौ सुभगाकन्ययोः सुतौ । पौनर्भवपारस्त्रिण्यौ पुनर्भूपरस्त्रियोः ॥ ५४७  
 दास्या दासेरदासेयौ नैटेरस्तु नटीसुतः । बन्धुलो बान्धकिनेयः कौलटेरोऽसतीसुतः ॥ ५४८  
 स तु कौलटिनेयः स्याद्यो भिक्षुकसतीसुतः । द्वावप्येतौ कौलटेयौ क्षेत्रजो देवरादिजः ॥ ५४९  
 स्वजाते त्वौरसोरस्यौ मृते भर्तरि जारजः । गोलकोऽधामृते कुण्डे भ्राता तु स्यात्सहोदरः ॥ ५५०  
 समानोदर्यसोदर्यसगर्भसहजा अपि । सोदरश्च स तु ज्येष्ठः स्यात्पिण्यः पूर्वजोऽग्रजः ॥ ५५१  
 जघन्यजे यविष्ठः स्यात्कनिष्ठोऽवरजोऽनुजः । स यवीयान्कनीयांश्च पितृव्यश्यालमातुलाः ॥ ५५२  
 पितुः पत्न्याश्च मातुश्च भ्रातरो देवदेवरौ । देवा चावरजे पत्युर्जामिस्तु भगिनी स्वसा ॥ ५५३

१. अवीरापि. २. अङ्गनाशब्दस्य पण्येनाप्यन्वयः. ३. नमिकापि. ४. कुसुममपि. ५. पशुधर्मोऽपि. ६. ज-  
 शब्दस्याङ्गेनाप्यन्वयः. ७. नाट्योऽपि. ८. अग्रिमोऽपि.